

Anonimizirana različica

Prevod

C-192/20-1

Zadeva C-192/20

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

5. maj 2020

Predložitveno sodišče:

Krajský súd Prešov (Slovaška)

Datum predložitvene odločbe:

9. marec 2020

Tožeča stranka:

Prima banka Slovensko, a.s.

Tožena stranka:

HD

[...] (ni prevedeno)

SKLEP

Krajský súd v Prešove (regionalno sodišče v Prešovu, Slovaška republika) v sporu, ki ga je sprožila tožeča stranka: **Prima banka Slovensko, a.s.**, s sedežem [...] (ni prevedeno) [naslov] [...] (ni prevedeno) Žilina [...] (ni prevedeno) [identifikacijska številka], zoper toženo stranko: **osebo HD**, [...] (ni prevedeno), stanujočo [...] (ni prevedeno) [naslov] [...] (ni prevedeno) Hradisko, **za plačilo zneska 5083,79 EUR** skupaj z obrestmi in stroški postopka, po pritožbi tožeče stranke zoper sodbo Okresný súd Kežmarok (okrajno sodišče v Kežmaroku, Slovaška republika) [...] (ni prevedeno) [številka zadeve] z dne 29. septembra 2019, je

sklenilo:

v skladu s členom 162(1)(c) Civilný sporový poriadok (zakon o civilnem postopku) prekiniti postopek in Sodišču Evropske unije predložiti ta vprašanja:

1. Ali je treba Direktivo 93/13 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (v nadaljevanju: Direktiva 93/13), zlasti člena 6(1) in 7(1), v povezavi z razlago, podano v sodbi Sodišča Evropske unije v združenih zadevah C-96/16 in C-94/17, razlagati tako, **da nasprotuje ureditvi**, kot je zaščitna okvirna določba člena 54(1) Občiansky zákonník (civilni zakonik), ki ne dovoljuje pogodbenega poslabšanja položaja potrošnika v primerjavi z zakonsko ureditvijo, ki v primeru zamude potrošnika pri odplačilu kredita za kreditodajalca določa naslednje pravice:

- pravico kreditodajalca do zamudnih obresti v višini, omejeni v skladu z vladno uredbo;
- pravico kreditodajalca do naložitve drugih sankcij potrošniku, ki so skupaj z zamudnimi obrestmi omejene do višine glavnice neodplačanega kredita;
- pravico kreditodajalca do odškodnine, če je škoda, ki jo je utrpel kreditodajalec, višja od zamudnih obresti, v neomejenem obsegu v skladu z dejansko škodo.

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: ali visoka stopnja varstva pravic potrošnikov v skladu s členom 38 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) in člena 4(2) in 169(1) PDEU nasprotujejo temu, da bi potrošnik za zamudo pri izpolnitvi pogodbenih obveznosti plačal kreditodajalcu pavšalne stroške in ne ekvivalenta dejanske škode, ki jo je kreditodajalec utrpel, tudi če je dejanska škoda nižja od pavšalnih stroškov?

Obrazložitev

I. Dejansko stanje

1. Oseba HD vzdržuje štiričlansko družino (partnerko in dva mladoletna otroka). Po rojstvu otroka je bil edini dohodek osebe HD začasna socialna pomoč za nego novorojenega otroka (starševsko nadomestilo) v višini 746 EUR na mesec. To je bil edini dohodek, ki ga je oseba HD prejemale, in to le začasno, do oktobra 2019. Po koncu prejemanja nadomestila je oseba HD domnevala, da bo prejemale minimalno plačo v višini 550 evrov.
2. Oseba HD ni mogla odplačevati posojil, katerih stroški so znašali približno 500 EUR na mesec. Za poravnavo dolgov je vzela nov kredit pri Prima banka Slovensko, a.s. (v nadaljevanju: banka), ki je predmet tega postopka. 17. junija 2016 je banka osebi HD odobrila potrošniški kredit v višini 5700 EUR (v nadaljevanju: kredit) z obrestno mero 7,90 %, vključno z obveznostjo HD, da kredit vrne v 96 mesečnih obrokih v višini 80,68 EUR.

3. Oseba HD je kredit odplačevala do avgusta 2017, septembra 2017 pa je plačala le del obroka. Skupaj je plačala 1162,60 EUR, od tega je banka za odplačilo kredita štela 616,21 EUR.
4. Banka je zaradi kršitve pogodbe 28. decembra 2017 razglasila predčasno zapadlost kredita (*default*). Banka je od osebe HD zahtevala vračilo celotnega kredita v enkratnem znesku in jo nato tožila za plačilo:
  - I. neporavnane glavnice – 5083,79 EUR,
  - II. neporavnanih obresti za obdobje do nastopa predčasne zapadlosti kredita – 137,80 EUR,
  - III. zamudnih obresti za obdobje do nastopa predčasne zapadlosti kredita – 2,21 EUR;
  - IV. kazenskih zamudnih obresti v višini 5 % od neporavnane kredita v višini 5083,79 EUR za obdobje od nastopa predčasne zapadlosti kredita do plačila preostalega dela kredita v celoti;
  - V. zavarovalne premije – 3,96 EUR;
  - VI. 5 % zamudnih obresti od neporavnanih obresti v višini 137,80 [EUR] od nastopa predčasne zapadlosti kredita do dne plačila;
  - VII. **pogodbenih obresti v višini 7,90 % od neporavnane kredita v višini 5083,79 EUR za obdobje od nastopa predčasne zapadlosti kredita do popolnega odplačila preostalega dela kredita.**
5. Okresný súd Kežmarok (okrajno sodišče v Kežmarok, v nadaljevanju: okrajno sodišče) je tožbi v veliki meri ugodilo in osebi HD naložilo, naj banki plača postavke iz točke 4(I), (II), (III), (IV), (V).
6. Okrajno sodišče pa tožbo zavrnilo v delu, navedenem v točki 4(VI), (VII).
7. Okrajno sodišče torej banki ni prisodilo **pogodbenih obresti v višini 7,90 % od neporavnane kredita v višini 5083,79 EUR za obdobje od 28. decembra 2017 do popolnega odplačila preostalega dela kredita.** Okrajno sodišče je svojo odločitev utemeljilo v bistvu s tem, da ima kreditodajalec v skladu z zakonom v primeru zapadlosti terjatev (po nastopu predčasne zapadlosti kredita) pravico le do zamudnih obresti (člen 517(2) civilnega zakonika), pri čemer sta to stališče potrdila tako Najvyšší súd Slovenskej republiky (vrhovno sodišče Slovaške republike) [...] (ni prevedeno) [številka zadeve] kot tudi Ústavný súd Slovenskej republiky (ustavno sodišče Slovaške republike) [...] (ni prevedeno) [številka zadeve]. Poleg tega je okrajno sodišče opozorilo, da je sodišče v drugem sodnem postopku že pravnomočno razsodilo, da je bila enaka klavzula v pogodbi z banko glede plačila obresti, ki presegajo zamudne obresti (v nadaljevanju: kumulacija

obresti), ocenjena kot nepošten pogodbeni pogoj, zaradi česar je bila banki prepovedana njegova nadaljnja uporaba na podlagi člena 53a civilnega zakonika.

8. Banka se je zoper sodbo pritožila in zahtevala, naj višje sodišče v njeno korist za obdobje po nastopu predčasne zapadlosti kredita poleg zamudnih obresti dosodi tudi pogodbene obresti. Banka se je med drugim sklicevala na sodbo Sodišča Evropske unije (v nadaljevanju: Sodišče) v združenih zadevah C-96/16 in C-94/17, v kateri je Sodišče opozorilo na namen obresti, to je plačilo za uporabo denarja do trenutka njegovega vračila.
9. Ta sodba Sodišča, izdana kot odgovor na vprašanje španskega sodišča (C-96/16 in C-94/17), je povzročila dvome pri razlagi. Še bolj zaradi tega, ker višje sodišče razlikuje med funkcijo (dogovorjenih) obresti, plačljivih kot cena kreditne storitve, na eni strani in funkcijo zakonskih zamudnih obresti kot sankcijo in delno odškodnino na drugi strani. V primerjavi s španskim pravnim redom ima Slovaška republika drugačne pravne predpise glede sankcioniranja dolžnikov za zamudo pri plačilu terjatev. Slovaško pravo izrecno določa ureditev, ki se uporablja v primeru zapadlosti terjatev, to so 1. zamudne obresti, 2. škoda, 3. druge sankcije (npr. pogodbene kazni), 4. zgornja meja vseh sankcij skupaj in 5. prepoved odstopanja od standardne zakonske ureditve v škodo potrošnika.

II. Slovaško pravo

10. V skladu s členom 54(1) civilnega zakonika [...] (ni prevedeno) [št. odstavek] **pogodbene določbe, določene v pogodbi, sklenjeni s potrošnikom, ne smejo odstopati od določb tega zakona v škodo potrošnika.** Potrošnik se zlasti ne more vnaprej odpovedati pravicam, podeljenim s tem zakonom ali posebnimi določbami, ki potrošnika ščitijo, ali kako drugače poslabšati svoj pogodbeni položaj.
11. V skladu s členom 503(1) Obchodný zákonník (trgovinski zakonik) [...] (ni prevedeno) **obveznost plačila obresti zapade skupaj z obveznostjo vračila porabljenih denarnih sredstev.** Če rok za vračilo zagotovljenih denarnih sredstev presega eno leto, se obresti plačajo na koncu vsakega koledarskega leta. V trenutku, ko je treba vrniti preostali del zagotovljenih denarnih sredstev, se plačajo tudi obresti v zvezi s tem delom.
12. V skladu s členom 517(2) civilnega zakonika „ima upnik v primeru zamude pri plačilu denarnega dolga **od dolžnika pravico zahtevati, naj poleg izpolnitve obveznosti plača tudi zamudne obresti,** če temu v skladu s tem zakonom ni treba plačati zamudne provizije; znesek zamudnih obresti in zamudnih provizij je določen v izvedbeni uredbi.“
13. **V skladu s členom 519 civilnega zakonika upnikova pravica do odškodnine za škodo, ki jo je dolžnik povzročil z zamudo, ostane nedotaknjena; v primeru zamude pri odplačilu denarnega dolga pa je mogoče zahtevati odškodnino za**

škodo v obsegu, v katerem ta ni pokrita z zamudnimi obrestmi ali zamudno provizijo.

14. Vladna uredba št. 87/1995 Zz določa:

Člen 3 Znesek zamudnih obresti je za pet odstotnih točk višji od temeljne obrestne mere Evropske centralne banke [...] [sklicevanje na opombo], ki velja prvi dan zamude pri plačilu denarnega dolga.

Člen 3a

(1)

Če je predmet pogodbe, sklenjene s potrošnikom, zagotovitev denarnih sredstev potrošniku, sankcije za zamudo potrošnika pri vračilu denarnih sredstev ne smejo biti kumulativno za več kot 10 odstotnih točk letno višje od povprečne vrednosti efektivne letne obrestne mere, ki je bila nazadnje objavljena na podlagi posebnega predpisa [sklicevanje na opombo] pred nastankom zamude, in hkrati ne smejo presegati trikratnika zamudnih obresti iz te vladne uredbe; za upoštevno se šteje efektivna letna obrestna mera za podobno vrsto potrošniškega kredita.

(2)

Za sankcije na podlagi odstavka 1 se štejejo zamudne obresti, pogodbene kazni in druge dajatve za zamudo potrošnika pri vračilu denarnih sredstev.

(3)

Če sankcije v skladu z odstavkom 1 dosežejo višino zagotovljenih denarnih sredstev, naknadne sankcije za zamudo potrošnika pri vračilu denarnih sredstev ne smejo presegati zamudnih obresti, določenih v tej vladni uredbi.

15. V skladu s členom 53a civilnega zakonika [...] (ni prevedeno) [št. odstavek] velja, da če je sodišče ugotovilo, da je zadevni pogodbeni pogoj v pravilno sklenjeni potrošniški pogodbi, na vsebino katere potrošnik načeloma nima pomembnega vpliva, ali v splošnih pogodbenih pogojih, zaradi svoje nepoštene narave neveljaven ali ko sodišče zaradi takšnega pogoja zavrne pravico prodajalca ali ponudnika do dajatve, mora prodajalec ali ponudnik prenehati uporabljati tak pogoj ali pogoj podobnega pomena v pogodbah z vsemi potrošniki. Prodajalec ali ponudnik ima enako obveznost tudi v primeru, če mu je sodišče na podlagi takega pogoja naložilo, da potrošniku vrne neupravičeno obogatitev, povrne škodo ali plača ustrezno finančno nadomestilo. Enaka obveznost velja tudi za pravnega naslednika prodajalca ali ponudnika.

III. Pravo Evropske unije

16. V trinajsti uvodni izjavi Direktive 93/13 je navedeno:

„ker se predpostavlja, da zakoni ali predpisi držav članic, ki neposredno ali posredno določajo pogoje v potrošniških pogodbah, ne vsebujejo nedovoljenih [nepoštenih] pogojev; ker se zato ne zdi potrebno, da bi za pogoje, ki temeljijo na obveznih zakonih ali predpisih in načelih ali določbah mednarodnih konvencij, katerih pogodbenice so države članice ali Skupnost, veljale določbe te direktive; ker izraz ‚obvezni zakoni ali predpisi‘ v členu 1(2) zajema tudi pravila, ki v skladu z zakonom veljajo med pogodbenima strankama, če ni bilo dogovorjeno drugače;

Člen 1 te direktive določa:

„Namen te direktive je približati zakone in druge predpise držav članic o nedovoljenih [nepoštenih] pogojih v pogodbah, sklenjenih med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom.“

Določbe te direktive ne veljajo za pogodbene pogoje, ki temeljijo na obveznih zakonih ali predpisih in določbah ali načelih mednarodnih konvencij, katerih pogodbenice so države članice ali Skupnost, zlasti na področju prometa.“

Člen 3(1) in (3) te direktive določa:

„Pogodbeni pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, velja za nedovoljenega [nepoštenega], če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank.“

Priloga vsebuje okvirni in nedokončani seznam pogojev, ki lahko štejejo za nedovoljene [nepoštene].“

Člen 4(1) te direktive določa:

„Brez poseganja v člen 7 je treba nedovoljenost [nepoštenost] pogodbenega pogoja oceniti ob upoštevanju narave blaga ali storitev, za katero je bila sklenjena pogodba, in s sklicevanjem na vse okoliščine, ki so obstajale v času sklepanja pogodbe ter na vse druge pogoje te pogodbe ali druge pogodbe, od katere je pogoj odvisen.“

Člen 6(1) Direktive 93/13 določa:

„Države članice določijo, da nedovoljeni [nepošteni] pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, kakor je določeno z nacionalnim pravom, niso zavezujoči za potrošnika in da pogodba še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez nedovoljenih [nepoštenih] pogojev.“

Člen 7(1) te direktive določa:

„Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nedovoljenih

[nepoštenih] pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.“

Člen 8 te direktive določa:

„Države članice lahko na področju, ki ga ureja ta direktiva, sprejmejo ali ohranijo najstrožje določbe, ki so združljive s Pogodbo, da bi zagotovile najvišjo stopnjo varstva potrošnikov.“

V točki 1(e) Priloge k tej direktivi so v seznamu pogodbenih pogojev iz njenega člena 3(3) navedeni pogoji, katerih cilj ali učinek je „**zahteva, da mora potrošnik, ki ne izpolni svoje obveznosti, plačati nesorazmerno visoko nadomestilo.**“

IV. Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

17. V skladu s slovaško zakonodajo ima upnik pravico do zamudnih obresti od dolžnika (vključno z dolžniki, ki so potrošniki), katerih višino določi vlada z uredbo glede na stanje gospodarstva¹. Če pa je upnik utrpel škodo, ki presega zamudne obresti, je upravičen tudi do odškodnine. Če je upnik utrpel škodo, njegova pravica do odškodnine ni zakonsko omejena. Edina omejitev je meja **dejanske škode. Vendar zakon določa, da se od škode odbijejo zamudne obresti, ki imajo funkcijo minimalne pavšalne odškodnine**, pri čemer pa naravo pavšalnega zneska (zamudnih obresti) dopušča dejstvo, da institucija zamudnih obresti deluje hkrati kot sankcija.
18. Sodišče navaja, da so upnikove pravice, obravnavane v prejšnji točki, dodeljene upniku na podlagi zakona, torej tudi v primeru, da niso bile dogovorjene. Zakon torej upniku v primeru zamude potrošnika zagotavlja povrnitev škode **v celoti**, hkrati pa v potrošniških zadevah prepoveduje pogodbeno poslabšanje pravnega položaja potrošnikov.
19. Vendar pa se banka zunaj meja pravic, ki izhajajo iz zakonsko omejenega mehanizma sankcije in odškodnine, sklicuje na sodbo Sodišča v združenih zadevah C-96/16 in C-94/17 in uporablja pogodbene obresti hkrati z zamudnimi obrestmi ter trdi, da je do teh obresti upravičena do trenutka vračila denarnih sredstev. To je podprto s stališčem, da dolžnik uporablja denar in bi zato moral plačati obresti. Posledično se je pojavila težava z razlago, zaradi katere je sodišče postavilo vprašanje za predhodno odločanje.
20. Nobenega dvoma ni glede tega, da bo moral potrošnik, če ne bo vrnil denarja, nositi stroške, povezane s zamudo. Kot je sodišče že ugotovilo, slovaško pravo upnikom priznava tako pravico do **popolnega** nadomestila stroškov v zvezi z nevrnjenim denarjem kot tudi pravico do sankcije (zamudne obresti). Pogodbene

obresti za uporabo denarja pa predstavljajo **ceno storitve**, slovaški zakonodajalec pa le v primeru ene vrste pogodbe določa obveznost plačila cene izdelka tudi po poteku dogovorjenega roka, in sicer najemnine na podlagi pogodbe za najem premičnin v okviru poslovne dejavnosti.²

21. V zvezi s posojili civilni zakonik ne določa izrecno možnosti plačila cene storitve tudi po poteku dogovorjenega roka za uporabo denarja. Zakonodaja poleg povrnitve škode določa le obveznost plačila zamudnih obresti, hkrati pa v vladni uredbi določa omejitve zamudnih obresti. Pogodbene obresti kršijo to zakonsko določeno omejitev.
22. Predložitveno sodišče torej mora obravnavati vprašanja, kakšni so učinki kumulacije obresti in zamudnih obresti ter ali takšna kumulacija ne izniči celotnega mehanizma sankcij in odškodnine, predvidenega v nacionalni zakonodaji.
23. Upnik lahko naloži tudi druge sankcije, na primer pogodbeno kazen, če pa vse sankcije dosežejo znesek glavnice terjatve, ima upnik samo še pravico do zamudnih obresti³.
24. Slovaška zakonodaja zato upnikom priznava **popolno odškodnino** za škodo, ki so jo utrpeli zaradi potrošnikove kršitve pogodbe. Zakonodaja določa enako ureditev za vse upnike denarnih terjatev, na primer na podlagi pogodb o delu, najemnih pogodb, pa tudi potrošniških kreditov in drugih pogodb. Kar zadeva zamudne obresti, civilni zakonik nikakor ne daje prednosti bankam in drugim podjetnikom, ki dajejo posojila, pred drugimi subjekti, ki imajo denarne terjatve.
25. **Zakon prepoveduje pogodbeno poslabšanje potrošnikovega položaja v primerjavi s pravnim položajem, ki ga določa civilni zakonik (člen 54(1) civilnega zakonika).**
26. Nobenega dvoma ni, da je poleg sankcijskega mehanizma, predvidenega v zakonu, ki določa popolno odškodnino za škodo, ki jo je utrpel upnik, dodatna obremenitev, in sicer s pogodbenimi obrestmi (kumulacija obresti), že breme, ki presega okvir zakona in poslabšuje položaj potrošnika v primerjavi s pravnim položajem, kar je v skladu s členom 54(1) civilnega zakonika prepovedano.
27. Če ne bi upoštevali slovaške pravne ureditve in bi se opirali zgolj na obveznost plačila obresti poleg zamudnih obresti, bi se glede na veljavno zakonodajo potrošnik znašel v zelo nepoštenem položaju. **Po nastopu predčasne zapadlosti kreditodajalec ne bi le ohranil vseh pogodbenih pravic, vključno z obrestmi, temveč bi lahko k obrestim dodal tudi zamudne obresti, druge sankcije kot tudi možnost odškodnine za škodo. Po drugi strani pa potrošnik ne bi ohranil nobenih pogodbenih ugodnosti.**
28. **Razmerje ohranjenih pravic po pogodbi bi po nastopu predčasne zapadlosti kredita znašalo 100:0 v škodo potrošnika, kreditodajalec pa bi poleg svojih**

„100“ imel ugodnosti, ki izhajajo iz zakonskega sankcijskega in odškodninskega mehanizma.

29. V skladu s slovaškim pravom banka ni zavezana razglasiti predčasne zapadlosti kredita. To je izključna pravica banke. Če banka ne razglasi predčasne zapadlosti kredita, je upravičena do pogodbenih obresti do konca obdobja, dogovorjenega v skladu s pogodbo. Skoraj gotovo pa je, da če bi banka aktivirala predčasno zapadlost in če bi sprejeli stališče banke, bi predčasna zapadlost za banko povzročilo bistveno ugodnejši rezultat v smislu kumulacije obresti in zamudnih obresti. Prej ko bo nastopila predčasna zapadlost, prej bo banka začela koristiti kumulacijo obresti. Če pa bi takšno stališče povezali z neugodnim in socialno slabim položajem potrošnika, bi tak mehanizem prispeval k poslabšanju kakovosti življenja potrošnikov.
30. Ni mogoče domnevati, da bi stotine tisoč potrošnikov kršilo obveznost odplačevanja potrošniških kreditov in ob tem želelo uporabljati denar, če bi zamuda za potrošnike povzročila sodne in izvršilne postopke, na podlagi katerih se pogosto blokira lastnina potrošnikov v okviru izvršbe.
31. Zdi se bolj, da je težava na eni strani v neugodnem finančnem položaju potrošnikov, kot je tudi v primeru osebe HD, in na drugi strani v kršitvi obveznosti kreditodajalca, da analizira kreditno sposobnost potrošnika in s strokovno skrbnostjo preuči odobritev kredita glede na gmoten položaj potrošnika. V zvezi s tem bi banka lahko z minimalno previdnostjo opazila pomanjkanje kreditne sposobnosti osebe HD, vendar je kredit odobrila in takoj zahteva zaščito. Cilj direktive o potrošniških kreditih je upoštevanje kreditne sposobnosti potrošnika⁴.
32. Sodišče ugotavlja, da je glede na sodno prakso tudi terjatev banke premoženje in zakon tako premoženje varuje z zamudnimi obrestmi, pravico do odškodnine in pravico do drugih sankcij. Instituta zamude pri izpolnitvi obveznosti in zamudnih obresti sta običajno povezana s pravicami, ki izhajajo iz kršitve prava, medtem ko so obresti kot cena za denar povezane z obdobjem **dovoljene** uporabe denarja, ki se logično nanaša na obdobje, dogovorjeno v pogodbi, do trenutka zapadlosti.
33. Tudi po slovaškem pravu so zamudne obresti sankcija, pogodbene obresti pa cena zagotavljanja denarnih sredstev. Razlika pa je v tem, da slovaška pravna ureditev v civilnem zakoniku ne določa obveznosti za potrošnike ali druge dolžnike, da plačujejo pogodbene obresti po nastanku zamude vzporedno z zamudnimi obrestmi. Vsak upnik, katerega terjatev je finančne narave, ima v primeru zamude v razmerju do potrošnika pravico do zamudnih obresti, ki jih zakon omejuje. Ne gre torej za pravico do obresti, ki so cena za zagotavljanje denarja za razpolaganje z njim v obdobju, dogovorjenem v pogodbi, to je obdobju do trenutka zapadlosti. Medtem ko gre do trenutka zapadlosti za položaj v skladu s pogodbo, ki mu ustrezajo pogodbene obresti, je položaj zamude po trenutku zapadlosti kršitev pravice, ki je povezana z zahtevki, izhajajočimi iz te kršitve, zlasti sankcijami in odškodnino za škodo.

34. Kot je sodišče že ugotovilo, je edina vrsta pogodbe, predvidena v civilnem zakoniku, ki določa plačilo cene tudi po dogovorjenem roku, najem premičnega premoženja v okviru gospodarske dejavnosti v skladu s členom 723(1) civilnega zakonika, v skladu s katerim je po poteku dogovorjenega obdobja treba še vedno plačati ceno (najemnino)².
35. Slovaška pravna ureditev torej: (1) po datumu zapadlosti ne določa obresti za uporabo denarja, ki je bil zagotovljen potrošniku, temveč le zamudne obresti skupaj z drugimi sankcijami in odškodnino, in (2) prepoveduje pogodbeno poslabšanje položaja, določenega v zakonu (člen 54(1) civilnega zakonika).
36. Plačilo obresti tudi po datumu zapadlosti zbuja dvome, zato je sodišče postavilo vprašanje za predhodno odločanje [...] (ni prevedeno).

[...] (ni prevedeno) [ponovitev prvega vprašanja]

Drugo vprašanje

37. V primeru, da je odgovor na prvo vprašanje pritrديلen, torej da zakonodaja EU nasprotuje slovaški ureditvi glede zamude v zvezi s prepovedjo pogodbenega poslabšanja potrošnikovega položaja, sodišče postavlja drugo vprašanje.
38. Ni dvoma, da če potrošnik denar vrne banki pravočasno (do datuma zapadlosti), si potem banka seveda prizadeva za novo naložbo. Podobno ne sme biti dvoma, da nova naložba z novim potrošnikom ne zagotavlja nujno enakega dobička kot s prejšnjim potrošnikom.
39. Posledično pogodbene obresti, če bi se kumulativno plačevale s sankcijami in odškodnino, v bistvu ustrezajo pavšalnemu nadomestilu. Plačilo pavšalnih stroškov ob predpostavki, da je dejanska škoda nižja, pa odpira temeljna vprašanja in dvome ter krši koncept izboljšanja kakovosti življenja potrošnikov. Zato sodišče postavlja drugo vprašanje.

[...] (ni prevedeno) [ponovitev drugega vprašanja]

[...] (ni prevedeno) [pouk v zvezi s pravnim sredstvom]

[...] (ni prevedeno) [kraj, datum]

[...] (ni prevedeno) **Michal Boroň**

predsednik senata, sodnik poročevalec

[...] (ni prevedeno)

Pojasnjevalne opombe in sklici:

1. V preteklosti je vlada Slovaške republike določila zgornjo mejo obresti za obdobje od 20. decembra 1993 do 16. marca 1995 na 24 %. (<https://www.najpravo.sk/clanky/vyvoj-sadzieb-urokov-z-omeskania.html?print=1>)

(2). V skladu s členom 723(1) civilnega zakonika velja, da če najemnik vrne blago po roku, dogovorjenem v pogodbi, mora plačati najemnino vse do trenutka vračila blaga. Če je najemnik v zamudi z vrnitvijo blaga, mora plačati tudi zamudnino.

Vladna uredba 87/1995 Zz., člen 3(3); glej točka 13.

(3). Na Slovaškem je v teku približno 3.500.000 izvršb, glej tudi sodbo Sodišča C-76/10.

(4). Uvodna izjava 28 Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS.

(5). Na primer, združene zadeve od C-240/98 do C-244/98 „Sistem varstva, vzpostavljen z direktivo, temelji na predpostavki, da je potrošnik šibkejša stranka kot podjetnik, tako glede pogajalske moči kot zaradi stopnje obveščenosti, zato se strinja s pogodbenimi določbami, ki jih je podjetnik prej oblikoval, ne da bi imel vpliv na njihovo vsebino. Cilja člena 6 direktive, ki državam članicam nalaga obveznost, da ugotovijo, da nepošteno pogoje ne zavezujejo potrošnikov, ne bi bilo mogoče doseči, če bi se potrošniki morali sami sklicevati na nepoštenost takšnih pogojev. V primerih, ko je vrednost predmeta spora pogosto majhna, bi lahko odvetnikov honorar presegel vrednost zaščitene interesov, kar bi potrošnika lahko odvrnilo od tega, da bi izpodbijal nepošteno pogoje. Čeprav v številnih državah članicah postopkovna pravila omogočajo fizičnim osebam nastopati v takšnih sporih osebno, obstaja dejanska nevarnost, da se potrošniki, zlasti zaradi nevednosti, ne bodo sklicevali na nepoštenost pogojev, ki so jim bili naloženi.“